

Monosíl·labs

Daniel Ruiz-Trillo

Després de prop de mitja dotzena de jocs, continuem jugant amb la llengua, a l'aula i a tot arreu. A l'escola, a l'institut, a les places, als carrers, per Internet i en els cursos de català per a adults, cal mostrar i demostrar —i compartir— que el català és una llengua divertida i plena de possibilitats lúdiques i lúcides. Els monosíl·labs són paraules que tenen una sola síl·laba. Per exemple:

- cap
- peus
- braç
- mà
- dit
- pi
- gras
- ou
- ple
- fals
- vers
- res
- riu
- ras
- curt
- sac
- xai
- pal

A l'aula

Tal com hem fet amb sempre fins ara, els monosíl·labs també els introduïrem a l'aula, dient què són, com són, quins són, posant-ne uns quants exemples, parlant de l'accent diacrític (també amb exemples) i fent-ne alguna activitat.

Poema monosil·làbic

Un dia que toqui escriptura a classe, podem treballar els mots monosíl·labs demanant un poema que contingui només paraules d'aquest tipus, com ja va fer en Pere Quart amb la seva «Tirallonga» monosil·làbica:

*I tu, què vols?
Jo,
doncs jo sols vull
—ei, si pot ser—:
un poc de fam
i un xic de pa.
Un poc de fred
i un poc de foc.
Un xic de son
i un poc de llit.
Un xic de set
i un poc de vi
i un poc de llet.
[...]*

Conte monosil·làbic

El conte és un tipus de text que es pot treballar de moltes maneres: acabar-ne un, inventar-ne un, escriure'n un amb unes paraules determinades, capgirar-lo, canviar-lo de persona o de gènere, fer que contingui un acròstic, canviar-ne el principi o el final, passar-lo al futur... Una altra proposta que podem fer és que n'escriguin un que sigui només (o gairebé) amb monosíl·labs. Per exemple:

Ei! Em dic Cesc Bau i visc a Jou. Tinc un hort a on fa un bon sol. Molt a prop s'hi veu un riu i en el bell mig hi ha un pou molt fresc. Ja fa un cert temps, si fa no fa pels volts d'Any Nou, vaig fer-hi un tomb. Que sóc boig? No és ben cert que sents veus a dins del pou? Amb un xic de por, faig un cop d'ull. Tot ple de llot, no veig bé el fons. De tan a prop que vull fer el fit, caic tot jo a dins, fent un gran xaf [...].

Monosíl·labs il·lustrats

Es tracta d'una activitat força atractiva que relaciona una imatge amb un terme, aquesta vegada un mot que tingui una sola síl·laba. Per a fer-la, cal que els alumnes escullin primer tres paraules d'aquest tipus. Després les escriuran en una cartolina i faran un dibuix de cadascuna. Un cop fets els dibuixos, els penjarem al suro de l'aula.

Categories monosil·làbiques

Farem a la pissarra un requadre de diverses categories (esport, adjectiu, nom de persona, cinema i televisió, noms comuns...) i s'han d'omplir totes les columnes amb noms (un per columna) que tinguin una sola síl·laba. Es pot fer per grups, i qui acabi primer guanya i surt a la pissarra. ■